

MAGÁNTISZTVISELŐK LAPJA

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER
ELŐFIZETÉSI DIJ:
EGY ÉVRE 480 PENGŐ
FÉLÉVRE 240 PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI. KERÜLET,
ANDRÁSSY ÚT 124. TELEFÓN-
SZÁM: AUT. 185-00 ÉS AUT. 185-01

A MAGYARORSZÁGI MAGÁNTISZTVISELŐK SZÖVETSÉGE HIVATALOS KÖZLÖNYE

Reflektor

KI SZANALJA az országot? Erre a kérdésre várt mindenki feleletét. Sokáig várt, mert a felelet sokáig késett. A naivak és ráérők — és a magántisztviselő társadalomban sokan vannak naivak és ráérők — találgatni kezdték, hogy vajjon ezeket a szanálási terheket ki fogja viselni? Voltak, akik azt mondták, hogy a nagybirtok. Végre is, akármennyire agrárválság van, a többszer holdak még mindig vannak abban a helyzetben, hogy a szegény magyar állam bajain segítsenek. Voltak, akik a nagytőkére tippeltek. Hiszen a munkanélküli jövedelmet jelentő kamatok még ha esett is kissé a kamatláb — még mindig itt vannak a maguk csorbítatlanságában és várják a megadóztatást! Mások a háztulajdon emlegettek. A háztulajdon fillérekkel fizette ki a maga aranykoronás tartozását, valorizált házbérekét szed — talán a háztulajdon jog adót fizetni? Esetleg netán a nagypár, amelyik vidéken bedózik, már nemcsak az üzembelen, de az irodákban is, amely a leállásokból és kartellképzésből még most is csinos jövedelmet talál? Vagy a mamutfizetések, amelyek ellen annyit dörögnek ilyenkor választások előtt? Dehogy, kérem, egyik sem találta el! A szanálást — azért, mert az adóktól legkönnyebb behajtani — a magántisztviselők fogják viselni! Az ő adójukat emelkedik — a legfrissebb hírek szerint 100%-kal.

MERT HA MÁR KIVETÜNK ADÓT ebben a fene nagy takarékoságban, legalább a kivetésben legyünk bőkezűek. Majd takarékoskodunk másutt. Például az inségakciónál.

Mert: akármilyen rossz és elítélő véleményünk van a könnytörő és mosolyfakasztó társadalmi jótékonyaságról, — kíváncsian vártuk, hogy azok a bizonyos teherviselőképesek és tehetősek hogyan jelentkeznek? Hát: jelentkeztek is szépen. Fölvonult a 130.000 pengős BESZKART-vezérigazgató úr 10 pengővel. Nem kevés. Jövedelme egytized ezreléknek két harmada. Lám, milyen hosszú a kimondása! Napi munkabérének alig több, mint egy százada. Amikor pedig még saját berkeiben is elégedetlenkedni kezdtek, a vezérigazgató úr magyarázattal szolgált. Hogy ő lead. A fizetéséből. Úgy, mint a BESZKART-nál mindenki. Százalékot. Egyet. A kalauz is, a 130 pengőből, a vezér is a 130 ezerből. Hát nem gyönyörű demokrácia ez? Adott a református püspök úr két pengőt. A katolikus püspök úr negyvenet. Adtak a többiek is. Kiki a szíve szerint.

AZÉRT NEM MINDENKI rossz szívé. Ilyenkor választások előtt minden pártból és minden plakátból csak úgy ordít a jó szív. Ezt ígéri, azt ígéri, ezt csinálja, azt csinálja. Mi nem politizálunk, csak arra gondolkodunk, hogy az ígérő jobb- és baloldal köréből ki hogyan viselkedett az elmúlt tíz év alatt. Senkinek sem rövid az emlékezőtehetsége és lesz eszmétársítása a Wolff névvel és lesz följegyezni valója a Kozma névvel kapcsolatban. Talán észbe jut Rassay nevével kapcsolatban az, hogy agyított az Esti Kurir a magánalkalmazotti törvénytervezet ellen, és talán rá gondolt Fábrián képviselő úr társadalombiztosítási ellenes tevékenységére is. A plakátok rikoltanak az uccán. Mi nem politizálunk, de biztosan tudjuk, hogy a magántisztviselő megtalálja a maga érdekeit a valóban védőket!

Tiltakozunk minden adóemelési kísérlet ellen!

A kereseti adó emelése — fizetésleszállítás. — Nagygyűlésünk a Facsarnokban. — Kéthly Anna kartárs interpellációja

Október 31-ére hívtuk össze tiltakozó nagygyűlésünket a kereseti adó tervbevett fölemelése ellen a Lloyd-épületben lévő Facsarnok nagytermébe. A végtelenségig elkeseredett magántisztviselőtömegek fölháborodásának és tiltakozásának adtak kifejezést a fölszólalások, melyeket a gyűlés résztvevőinek általános helyeslése kísért.

A nagygyűlést Baján Gyula kartárs nyitotta meg, aki rögtön erőteljes szavakkal bélyegezte meg azt a politikát, amely nem a tömegek fogyasztóképeségének emelésével igyekszik egészséges vérkeringést teremteni, hanem rá akar feküdni arra az amúgy is agyonpanyagotott rétegre, amely hallatlan áldozatokhoz hozott már eddig is és amely sokkal inkább szenvedő alanya volt eddig minden nyomorúságnak és nélkülözésnek, mint a társadalom más rétege. Soha válságosabb, szomorúbb helyzetben nem voltunk és soha nagyobb szükség nem volt az önzetes visszautasításra. Összehívtuk a gyűlést, hogy visszhangja legyen jogainknak az ország összes magánalkalmazottainál.

Kéthly Anna kartárs nagy hatást keltő beszédében gyakorolt éles bírálatot Bethlen miniszterelnök beszéde fölött, amelyben bejelentette a kereseti adónak fölemelését. A javaslatban provokációt lát a dolgozókkal szemben, s visszautasítja azt a friskát, amelyet Bethlen kioszt a részünkre beszédében, mondván: „A termelő osztályoknak kereseti adóját nem akarjuk pótlékolni, tehát sem a kereskedőt, sem az iparosát, sem a mezőgazdát, csak azokat, akik fixfizetéssel bírnak.” Elavult fölfogás ez, amely nem tekinti produktívnek a tisztviselő munkáját, amely nélkül a gazdasági élet vérkeringése megakadna. Rámutat arra az óriási aránytalanságra, amely a köztisztviselők javára főnnáll a magántisztviselőkkel szemben és utal arra, hogyha föltétlenül szükséges a fixkeresetűk újabb megadóztatása, akkor a kereseti adó tervezett pótlékolásánál igazságosabb volna, ha a köztisztviselők is ép-

úgy fizetnének jövedelmi adót, mint a magántisztviselők, mert ma az a helyzet, hogy a magántisztviselő havi 301 pengős fizetés után már fizet jövedelmi adót, de mentes ez adó alól a legmagasabb fizetést élvező közalkalmazott. A munkanélküliség kérdésében a kormány kitarthat konokul álláspontja mellett, hogy „nem munkanélküliségekkel tudunk a helyzetet segíteni”, hanem munkaalkalmak teremtésével. Ezeknek az ígéreteknek azonban már senki hitelt nem ad, s még ha megvalósítanak is a bejelentett közmunkákat, ezzel sem tudnák a szellemi munkanélküliséget enyhíteni. A gyűlés hallgatóinak tüntető tapsai mellett követeli a munkanélküliek segélyezésének haladéktalan életbeléptetését. Eseteket sorol föl a kiöregedett és minden nyugdíj, vagy könnyűadományok beillő „nyugdíj” nélkül elbocsátott magántisztviselők nyomorára. A munkanélküliség enyhítése szempontjából követeli azt is, hogy azok a köztisztviselők, akik 300 pengőnél magasabb állami nyugdíjat kapnak havonta, ne foglalhassák el a munkanélküli magántisztviselők helyeit, hanem tiltassanak el a munkavállalástól. Követeljük a 44 órás munkahetet a munkanélküliség csökkentése és a most mértéktelenül robotolók egészségügyi védelme érdekében. A munkaügyi bírások szelleme is megfordult, ma már a bíróság a munkáltatót tekinti a gyöngébb félnek és ezen a téren is rosszabbodott helyzetünk. A munkáltatók kibújnak a fölmondási kötelezettség alól, úgyhogy rövid fix határidőre alkalmaznak tisztviselőket, megteremtve a napszamos magántisztviselő típusát. S e romlás közepette még van bátorságuk adót emelni, ahelyett hogy megszüntetnék a dugsegélyeket, a börtépképeket, a kétfős állami jövedelmeket. (A rendőrhatalóság képviselője a dugsegélyt nem akarta engedni tárgyalni, de kartársaink viharos fölháborodása minden beszédnél jobban kifejezte erre vonatkozó kritikánkat.) A kormánykörök által állandóan hangoztatott szolidaritásnak gyakorlati megvalósítását kö-

veteli, mert ha ez nem történik meg, a katasztrófa elkerülhetetlen.

Kéthly Anna kartárs nagy tapssal kísért beszéde után fölszólalását egészen kivonatossan adjuk, mivel a parlamentben elmondott s alább közölt interpellációja a kérdés minden részletét fölelí. Megmagyarázta, hogy miért nem mernek sem a személyi, sem a dologi kiadásokhoz nyúlni, miért nem merik sem a köztisztviselőket bántani, sem a mezőgazdák vagy az iparosok és kereskedők adóját emelni. Azért szemelték ki a kereseti adót, mert itt nem lehet csalni, a beszéde a legkönnyebb, mert itt az alapból nem lehet levonni semmit s végül föleg azért, mert azt hiszik, hogy a magántisztviselő a legkisebb ellenállást tudja kifejezteni. A nagybirtok, a nagytőke, a kartell az asztalra vág, ha meg akarják terhelni, vagy ő maga szabja meg, hogy mennyi adót akar fizetni. A magántisztviselő azonban fog és tud ellenállni és tiltakozni az ilyen terv ellen, s kell is hogy tiltakozzon, ha látja, hogy a nagytőke az egyik oldalon alig fizet adót, a másikon 5 pengős nyomoronyhító adományokkal altatja el háborgó lelkiismeretét. Az inségkenyér-fogyasztó fillérek nem lehetnek az államháztartás egyensúlyának bázisai. Utal arra, hogy amikor interpellációját a tárgyanban a parlamentben elmondta, megvádolták azzal, hogy a fölszólalás, hanem maga a terv az, amely agít a rendszer ellen és megmutatja a magántisztviselőknek, hogy melyik táborban a helyük, ha élni akarnak. Ezután Sándor Dezso kartárs terjesztette be a következő határozati javaslatot:

A Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége-nek 1930 október 31-én megtartott nagygyűlése a legnagyobb elkeseredéssel veszi tudomásul, hogy a munkanélküliségtől megtizedelt, fizetés és munkaviszony tekintetében mélyen leromlott magántisztviselők életét újabb adóemelés kívánják sújtani. A kereseti adónak tervbevett pótlékolása ellen a nagygyűlés a leghatározottabban tiltakozik, mert ebben az arányos teherviselés elvének újabb flagráns megsértését látja.

Adójának emelése helyett igazságosabb, szociálisabb szellemű, a progresszivitást a magasabb jövedelmeknél jobban érvényesítő adóreformokat követel a nagygyűlés, hogy a terhek egy részétől szabaduljanak azok, akik azok alatt már-már összerogynak, viszont vállalják át a terheket olyanok, akik még könnyen, polgári jólétük veszedelmezése nélkül viselhetik azokat.

Követeli a nagygyűlés a munkanélküliségi biztosítás haladéktalan megteremtését, hogy az állás elvesztése ne jelentse egyúttal munkaképes és minden munkát szívesen vállaló embereknek azt a szörnyű pusztulást, amely ma a munkanélküliek sorsa.

Követeli a nagygyűlés a heti 44 órás munkaidő törvénybeiktatását a munkanélküliség csökkentése és a dolgozók egészségügyi védelme érdekében.

A nagygyűlés fölhívja a Szövetség vezetését, hogy a követelésekért lankadatlan erővel folytassa a harcot és fölszólítja az ország magántisztviselőit, hogy érdekeik megvédése és munkanélküli társaik segítése céljából sorakozzanak a Szövetség zászlaja alá.

A jól sikerült gyűlés Baján Gyula kartárs zárószavaival ért véget.

Kéthly Anna kartárs interpellációja a kereseti adó ügyében.

A kormányzat túlméretezte az államháztartást. Kiépítette és életben tartja a legantiszociálisabb adórendszert, intézményesítette a legszegényebbek megsarcolását és a vagon kímélését és a rendszer mégis csődbejutott. A kormány azt mondja: „ennek dacára”, mi azt mondjuk: „éppen ezért”. A konszolidáció egyetlen eredménye, az államháztartásnak a dolgozók verejtékével összemalterozott egyensúlya a legkomolyabb veszélyben van.

Takarékosság vagy adóemelés?

Mindenütt fölhangozik a takarékoság parancsa. Am a miniszterelnök úr, aki a tíz esztendő gazdaságpolitikájából semmit nem akar tanulni, a takarékoság helyett nyilatkozatában egy új adót jelentett be, illetőleg egy régi adó megpótlékolását.

Föl kell vetni itt benn is a kérdést: Tudják-e a Ház tagjai, hogy ezt az adóemelés kiki fizetik? Ott künn is, itt benn is sokan élnek abban a tévedésben, hogy az alkalmazotti kereseti

adó csak a fixfizetésűek adója. Maga a miniszterelnök úr is így interpretálta, amit nem is csodálok, mert hiszen ő az államkormányzás nagy gondjai mellett valóban nem érhet rá arra, hogy apró-cseprő *realitásokkal* törődjék. De tévednek azok, akik a miniszterelnök úrral ebben a hitben vannak, mert az alkalmazotti kereseti adót fizetik az összes munkások és alkalmazottak heti 20 pengőtől és havi 80 pengőtől fölfelé. A pénzügyminiszter úr szerint *megfelelő* progresszióval, mi a pénzügyminiszter úrral ellentétben megállapítja, hogy egy *meredeken* emelkedő kulcs szerint, amely azonban ezt a meredekséget csak a középfizetéseig tartja meg.

A középfizetéseken túl, ott, ahol a havi ezek kezdődnek, ez a meredekség egy szelíd dombbá enyhül, hogy azután — a földrajzi hasonlatnál maradván — a fizetéseknél, ahol az adó valódi progressziója nem végezné azt a pusztítást, mint a szegény dolgozó apró filléreinek.

Fizeti tehát az alkalmazotti kereseti adót az a munkás, aki a kormányt támogató kartellek jóvoltából még ma munkában van, az az alkalmazott, akin a kormányhoz tartozó szövetséges tábor már háromszor-négyszer végigvágott a fizetésredukció korbácsával. Fizetik azok az alkalmazottak, akiknek munkaideje a végtelenbe nyúlik, akiket önként sikerrel elproletarizáltak s akiknek szociális biztonságráért és jólétéért önként bármit is tenni elmulasztottak.

Itt nincs adócsalás!

Az alkalmazotti kereseti adó, amely tehát nemcsak a fixfizetésűek adója, abban is különbözik minden más adóntól — és azt hiszem, éppen ezért veszik pótlékolás alá —, hogy nincs és nem lehet benne *adócsalás*. Egyetlen munkáltató sem lesz bolond alkalmazottja javára a büntetést megkockáztatni. Ez az adó, amely nem ismer költséget vagy rezsiköltséget, amely levonható tételeket, igen jeles forrásokból tevődik össze. Benne van a vegyszeti gyárak gyilkos gáza, a textil munkásnő kikökögött tüdeje, benne van a *magántisztviselő szivbaja, rongált idegei*, benne van a kereskedelmi alkalmazott elnyűtt lába, a proletárlakás minden vigasztalansága. Benne vannak a minden tejszereplő ellenére el nem fogyasztott féltitertek, a kesztyű híján megfagyott gyermekkezek, benne van a fűszerkontó, a kilakoltatás, a proletárelét minden nyomorúsága, ami úgy viszonylik a cifra, nagy fényűzéshez — amely minden nyomorúság ellenére is még ma is megvan ebben az országban —, mint a 130.000 pengős fizetés a 10 pengős inségenyhítő adományhoz.

Ilyen adóval, ha a nyomorúság növekszik, csak egyet lehet tenni: *megszüntetni az alsófokon*, redukálni a középen és élesen emelni a felső, kiváltságos rétegeknél, azoknál, akik a saját maguk jól felfogott érdekében ezt a társadalmat és ezt a kormányzatot alátámasztják. Az a 120 pengős alsó határ, amelyet a pénzügyminiszter úr kilátásba helyezett, *nem létminimum* és el nem fogadható!

Ezzel a követeléssel szemben a demokrácia elveinek, a progresszió tiszteletben tartásával egy általános, bár állítólag szintén progresszív megpótlékolása készül az alkalmazotti kereseti adónak.

Újból antiszociális adó!

Nincs tehát takarékoság: van ellenben egy új teher, mert az államháztartás adói éppen antiszociális voltuknál fogva nem folynak be. Kérelmek egy *még antiszociálisabb adót* homoeopátiás alapon: a bajt magával a bajjal akarjuk gyógyítani. A terpeszkedő és 5 pengőket jótékonyan adományozó nagyvagyók felelősségrevonása, az adóterhekben való részesítése helyett tehát a legszegényebbek újabb megterhelését hozzák. Ez a *gazdasági koncepció*, amelyet a nagy garral hirdették „régis módszerekkel való szakítás” jelenti?

Föl kell vetnünk azt a kérdést, hogy mi ennek a megterhelésnek *gazdasági* és — amit itt minden, még a legártatlanabbnak látszó rendszabály mögött is keresnünk kell — a *politikai* indoka? Akik ennek az adónak a hozamát ismerik, azok jól tudják, hogy csak igen magas kulcsú pótlékolás jelenthet számottevő eredményt, ami az államháztartás egyéb területein alkalmazott bármilyen csekély takarékoskodással fölér. Sem a rohamosan emelkedő nyílt és burkolt rendszeti kiadásokat, sem a rohamosan csökkenő adóbevételeket ebből a hozamból fedezni nem lehet. Semmiféle *állampénzügyi szempont* nem szól e terv mellett.

De: a kormány hátrálni volt kénytelen a *köztestisztviselők fizetésredukciójának* kérdésében. Közbevetve megállapíthatjuk, hogy bizonyára nem a díjnokok, hanem a miniszteri tanácsosok rohamra készítette őt visszavonulásra. Mivel azonban egyszerű közszéki választások előtt állunk, másrészt a parlament sem ülhet már törvényszerűen sokáig együtt, a kormány ezzel a *negatívummal* nem jöhet ki. Jön tehát egy *pozitívummal*, az alkalmazotti kereseti adóval, fölemeli a közalkalmazottak felé is, de hogy enyhítsen feléjük valamit, *nem jövedelmi adót* statuál részükre, amit a képviselőkkel együtt ők sem fizetnek, hanem ennek az adónak megpótlékolásával a munkások és alkalmazottak felé üt egy nagyot.

Nincsenek többszörös jövedelmeink!

Meg kell kérdeznünk, hogy *mi csoda szociális igazság jogán* von el a kormány fizetést azoktól, akiknek fizetése *egyszeresen* sem az állampénztárból ered? Vagy azt hiszi a kormány, hogy ez az adóteher áthárítható lesz a munkáltatókra, akik ma nem adóterheket vállalnak alkalmazottaik helyett, hanem *fizetéseiket redukálják*?

A kormány tartozik nekünk a nyolcórás munkaidővel, a munkanélküliség esetére szóló biztosítással, *tartozik a magánalkalmazotti törvénnyel*, tartozik valamennyiünk érdekében a maga demisszionálásával és ezek helyett hozza az alkalmazotti kereseti adó fölemelését.

Ez az adóemeléssel abból indul ki, hogy a *legkisebb ellenállást* az új terhek ellen a dolgozók fogják kifejezni, aminek nemcsak gazdasági, de politikai okai is vannak, mert meg vannak kövte az ellenállás kifejtésének lehetőségében. Ezért lehet a kormány szerint az egyéb területeken való takarékoskodás helyett ezen az oldalon behozni az adóhüvelykzsoritót, az adóspanyolcsizmat a legkisebb keresetű és legnyomorúságosabban élő emberek felé.

De meg kell mondanom, hogy ez a föltevés már régen nem igaz, mert az a *dühös csend*, amely odakünn tapasztalható, nem nyugalom, a *fogcsikorgatás* nem meglepedés és nem beleenyugvás. Ha pedig ahelyett hogy a dolgozók felé segítség jönne, falatjukból újból egy darabot le akarnak törni, már előre figyelmeztetem önöket, hogy itt még csodák történhetnek.

Összegezve az egészet: mi ezt az adópótlékolást gazdaságilag *céltalan*, a dolgozókat súlyosan és méltánytalanul *provokáló intézkedésnek* tartjuk. Még akkor is, ha csupán a fixfizetés-

súekre terjesztik ki, bár a megosztás e módját nem tartom keresztülvihetőnek. Jól tudom, hogy a helyesről, jóról, igazságról nekünk és az ország népének más fogalmaink vannak, mint Önöknek, de egyre sokasodnak a jelek, hogy a mi véleményünk igazra fog egy Önökre nézve gyászos napon kiderülni.

Addig is, mint *választott törvényhozó*, aki a parlamentarizmus alapján áll, nem tehetek egyebet, mint hogy azokra a kérdésekre, amelyek interpellációban föl vannak sorolva, az ország dolgozóinak megnyugtatóására a kormánytól kielégítő választ kérek.

1. Mire alapítja a kormány azt a meggyőződését, hogy az ú. n. alkalmazotti kereseti adó tételének fölemelését a súlyos keresetű munkások és magánalkalmazottak el tudják viselni?

2. Mire alapítja a kormány azt a meggyőződését, hogy a munkások és alkalmazottak kereseti adójának fölemelése alkalmas az államháztartás megrendült egyensúlyának helyreállítására?

3. Hajlandó-e a kormány az országszerte mutatkozó elkeseredés által jobb letámasztásra bírva, a legszegényebbek helyett a legzadagabbak teherviselőképességét igénybe venni?

4. Mi a szándéka a kormánynak az eredeti keresetiadóösszegekkel? Atengedi-e azt továbbra is az önkormányzatok költségvetése számára, vagy igénybe akarja-e azt venni s ez esetben mivel kárpótolja az önkormányzatok fenyegetett költségvetését?

*

A magánalkalmazottak társzervezeteinek együttes tiltakozó fölterjesztése már elkészült és azt rövidesen átadják a pénzügyminiszternek.

Kartárs, ismered-e már a mai bajok okait?

Ahogy az egyszerű ember gondolkodik.

A gazdaságilag és politikailag iskolázatlan ember mindig azt hiszi, hogy minden nyomorúságunknak *egy bizonyos oka* van. A politikai pártok, amelyek mindenáron a tömegekhez akarnak férközni, azután a maguk jelszavait is legyszerűsítik az iskolázatlan tömegek gondolkodásához és most már minden rendelkezésükre álló apparátussal tudatosan millió és millió ember agyát elhomályosítják a valósággal szemben, hogy a bajok *helyes diagnózisának* a megállapítására képtelenné téve, sohase találhassák meg a *helyes cselekvésnek*, a *tényleges gyógyításnak* a módját sem.

Aki a mai jelenségeket világosan akarja megítélni, annak mindenképp tudnia kell, hogy *olyan egyetlen ok*, amely a mai állapotokat szülte, nincs, mert *egyetlen okra* az *nem vezethető vissza*. Ellenben igaz az, hogy számos az okok, amelyek mai életünket megnyomorították és továbbra is nyomorítják. A legfontosabb okok egyike például az, hogy az egész világ, de különösen Európa gazdasági struktúrája megváltozott. A négyéves világháború ennek csak megindítója volt.

I.

Hogyan változik meg a világ gazdasági körforgása a világháború alatt.

Európa a háború előtt *ipari műhelye volt az egész világnak*. Az Egyesült Államok fiatal s feltörő nagyipara gyártmányait még nem hozta a világpiacon, hanem elhelyezte azokat a saját, egyre nagyobb vásárlóképeségű agrárterületein. Ennek a piacnak Kanada volt az északi és Mexikó a déli határa. A világ többi hatalmas területeit ipari készgyártmányokkal Európa látta el. Viszont *ennek fejében nyersanyagot és élelmiszert hozott a világ minden tájáról*. A világ gazdasági körforgásának ezt a *kettősségét* törte meg a világháború.

Négy évig vásárolta Európa egyre növekvő mennyiségben a harcoló sereg és a civil lakosság milliói számára a nyersanyagot és élelmiszereket. Minthogy ennek az egyre fokozódó gigantikus szükségletnek a fedezése a háborús örület későbbi periódusainak pokoli tempóival nem tudott lépést tartani: Európa kénytelen volt az Európán kívüli országok iparosodását erőteljesen előmozdítani úgy, hogy a háború utolsó esztendejében nyersanyag helyett már ezek szállítottak Európának kész ipari gyártmányokat. Európa tehát *pénzért* vásárolt, előbb külföldi követeléseit, aztán külföldi hitelt. A háború egész ideje alatt az Európán kívüli világ el volt árasztva európai pénzzel. Ez a pénz koncentráldott aztán azokká a tőkéké, amelyek hatalmas méretű ipari üzemek létrehozását tették lehetővé. A háború-örült Európa ezekhez legkitűnőbb mérműveit adta. Tudvalévő, hogy az Egyesült Államok kivételes helyzetbe jutottak azzal, hogy a beáramlott európai arany egy részét háborús kölcsönök fejében visszakölcsönözték, s az *Európa iparosodásának további fölfokozására szolgált*.

II.

A szertehullott nemzetközi tőke újra szervezkedik s a racionalizálással

fölfokozza a termelést s milliókat tesz munkanélkülivé.

A világháború befejeztével az egész világ nemzeti gazdaságokra esett szét. Egyik ország sem törődött a másikkal, mindegyiknek megvolt a maga baja. Mindenütt vármhatárokat állítottak föl. A versaillesi diktátum által megteremtett kisállamok gazdasági különállóságukkal ráduplázták a régi összefüggések megszakítására. A világ néhány évig forgott keserű levében. Aztán jött a Dawes-egyezmény, amely a kisebb egységekre esett termelőrendet összefogta és normális funkciókra akarta visszavezetni. Ez a Dawes-egyezmény szabta aztán meg, hogy a világháború pénzügyi költségeit Európa még száz évig fogja viselni.

A *tőke ugyan megint munkára koncentráldott*, de a külső és belső háborús adósságok, a nyugdíjterhek, a háborúutáni adók, a bérköltségek, a szociális biztosítások, szóval a tömegek öntudatraébredése a világháború nagy tanulsága által: a termelési költségeket fölfokozták. Megindult a tőke körében a költségek lecsökkentésének egyre erősebb és általánosabb hulláma: a *racionalizálás új formájában*. Az eredmény az, hogy beigazolódik megint, mint annyiszor, a kapitalista termelési mód törvénye: *a munkás teljesítményének a fölfokozása a termelési módszerek fejlődése által jóval megelőzi a szükségletek fokozását, a néptömegek vásárlóerejének a növekedését*. Az eredmény: egyre növekvő munkanélküliség. Németországban, Angliában 3 millióval, az Egyesült-Államokban 5–8 millióval és a világ minden részében milliókkal meg milliókkal nő a munkanélküliek serege. A racionalisan termelő világháború értelem nélkül fokozza föl produktivitását, mert nincs vásárló, nincs fogyasztó, sőt az eddigi vásárlók milliószámra vásárlóképtelenné lettek. Olyan időkben élünk, amely hasonló a szövőszékek és a lokomotív fölhalálásának korszakához.

III.

A tőke koncentrációja eddig nem ismert méreteket ölt és többszörösen megnöveli vagyonát.

A bajokat aztán betetézi a *finánc-tőke koncentrációja*. A legújabb idők kitermelték azt a törekvést, hogy nemcsak technikailag lehet keresztülvinni a racionalizálást, hanem kereskedelmileg is. Hogy milyen erejű és átmérőjű ez a polipszerű koncentráció, egyetlen példa bizonyítja. Németországban 1926-ban *egy fél százaléka a nagyipari üzemeknek a német birodalom egész iparúzó gazdaságát kezében tartotta*. 1926-ban Németországban 19 olyan nagyüzem volt, amelyek összvagyonra elérte a *három milliárd* márkát, ma az ilyen mammut-konzernek száma 22 és összvagyonuk felszokott *öt milliárdra*.

Szakemberek, hivatalos adatok, a finánc-tőke ötleplezése elárulták, hogy a világháború-utáni kapitalista rend a koncentráció és a racionalizálás segítségével egyszerűen nem ismert mértékre fokozta a munkanélküliséget, de megszorította a nagyvállalatok, nagyüzemek vagyonát és jövedelmét 100–150 százalékkal és lehetővé tette a tőkének egy újabb és erőteljesebb és egész termelési ágakra kiterjedő koncentrációját és vele gazdasági és politikai hatalmának a megerősödését Európában is.

IV.

A tisztánlátás megmutatja azt is, mi a teendőnk.

Hogy aztán egyes európai országokban ezeket az általános jelenségeket mennyire súlyosbítják a speciális bajok: az egyes országok nagy tömegének gazdasági és politikai helyzete eléggé mutatja. Amíg a nyugati országokban a szervezett tömegek ereje és a demokrácián nevelkedett polgári osztályok megértése korszerű szociális intézkedésekkel a kapitalista rend okozta válságot mégis enyhíti, addig nálunk a teljes negáció álláspontjára helyezkednek azok a társadalmi osztályok, amelyek ma végeredményben kormányozzák ezt az országot és elviselhetlenné teszik a nagy tömegek életét.

Ha ezt a konkluziót levontuk, akkor tudjuk: mi a teendőnk. Világosságot gyujtani mindenfelé, amerre járunk, fölfedni mindenki előtt a helyzet igazi, elkendőzött képét és mindenkit szervezkedésre bírni. Mert a mi földadatunkat helyettünk, értettünk, a mi kenyérünkért, szociális előbbrejutásunkért senki más nem fogja elvégezni.

Községi választások előtt!

A fővárosi törvényhatósági bizottságát decemberben újonnan választják. A választáson Budapest szellemi és fizikai munkásságának kell eldöntenie: megmaradjon-e a város élén a Wolff-Kozma-párt reakciós uralma, vagy jöjjön a dolgozó tömegek érdekeit szolgáló demokratikus uralom.

A fővárosi törvényhatósági bizottságának összetételétől függ, hogy az adók túlnyomó részét a nagyvagyonú és nagyjövödelmü lakosság fizeti-e egyenes adókból, vagy a dolgozó tömegek fogyasztási adóiban és egyéb közvetett adóiban. A gáz, a víz, a villany, a villamosjegy és egyéb városi szolgáltatás árát is a törvényhatósági bizottság szabja meg. A törvényhatósági bizottság összetételétől függ, hogy ezek a szolgáltatások olcsók-e vagy drágák. Minél több képviselője van a törvényhatósági bizottságban a dolgozó tömegeknek, annál nagyobb befolyásuk van a fővárosi háztartásának irányítására. A törvényhatósági bizottság összetétele dönti el azt is, hogy a bevételekből templomokat építenek-e, vagy a munkanélkülieket segítik, hogy létesítmények-e kellő számban kislakásokat és szükség-lakásokat, hogy a dolgozó tömegek szociális és kulturális igényeit elégítik-e ki, vagy a pénz nagy részét a drága és nehézkes — egyben népellenes — adminisztráció táplálására fordítják.

A keresztény kurzus 1920—1925-ig korlátlan úr volt a városházán. A kereszténység és a fajvédelem jelszavait szavalták, de soha még uralom jobban meg nem csúfolta a kereszténységet és soha még uralom jobban el nem hanyagolta a dolgozó tömegek érdekeit, mint Wolffék öt esztendőig tartó egyeduralma. A legégetőbb lakásínség idején egyetlen lakást nem építettek. A legnagyobb nyomorúság közepette egy fillérjük sem volt a munkanélküliek segélyezésére.

Az 1925. évben megtartott fővárosi választás véget vetett Wolffék egyeduralmának. A városházára bevonult a szociáldemokrata párt 54 tagú községi frakciója. Jelentéktelen kisebbség volt ez a frakció, egyötödét tette csak a közgyűlésnek. A fővárosi politika mégis lényegesen megváltozott. A szociáldemokrata frakció bevitte a városházára a dolgozó tömegek panaszait, jogos igényeit és kívánságait. Munkára, alkotásokra ösztönözte a lomha több-

seget. A külföldi kölcsön fölvételével lehetővé váltak az üzemi beruházások, amelyek a munkások ezreit foglalkoztatták. A községi frakció javaslatára több mint négyezer kislakás és több száz szükség-lakás épült.

A fővárosi bevételeiből jelentékeny részt fordítottak a munkanélküliek időnkénti segélyezésére, szellemi szükségmunkára, nyomormentesítő akciókra, népjóléti és egészségügyi kiadásokra.

Az utolsó 5 év községi politikája szemléltető oktatás a fővárosi dolgozó népe számára. Láthatja, milyen nagy a különbség a községi politikában, ha a fővárost az uralkodó osztályok képviselői korlátlanul kormányozzák, vagy ha a főváros igazgatásába a fizikai és szellemi munkásság képviselőinek is van beleszólása.

Ennek a szemléltető oktatásnak a tanulságait érvényesíteni kell a küszöbön álló fővárosi választásoknál. A tanulság az, hogy minél erősebb a szociáldemokrata párt községi képviselője, annál jobban tudja a dolgozó tömegek érdekeit megvédelmezni. Minden szervezett magántisztviselőnek kötelessége tehát, hogy a községi választások sikere és a dolgozó egyetlen tömegpártja, a szociáldemokrata párt győzelme érdekében agitáljon.

A községi frakció 5 éves munkája közvéleményt teremtett a szociáldemokrata községi politika mellett. Az új fővárosi törvényt ennek a közvéleménynek a hatása alatt egyenesen a szociáldemokrácia ellen hozták. Az új törvényhatósági bizottság 220 tagjából csak 150-et választanak a választók, a többi a törvényrendelkezési alapján lesz tagja a törvényhatósági bizottságnak. Ezek természetesen az uralkodó osztály képviselői, a Wolff és Kozma rezsim hűséges kiszolgálói lesznek.

A mai reakciónak fontos érdekei fűződnek a budapesti városházához. Ragaszkodik tehát városházi különítményének uralmához. Fél a választók ítéletétől, fél a szociáldemokráciától. Ezért hozott olyan törvényt, amely már 40 mandátummal is biztosítja a reakció további uralmát.

Budapest szervezett magántisztviselőinek életérdekeik, hogy a munkássággal összeforrvá, megsemmisítő csapást mérjenek a reakció városházi különítményére és ezzel is elősegítsék a mai reakciós rendszer megdöntését.

Hat hónapig tart az országos tagszerzőverseny

A nyertesek értékes díjakban részesülnek

Hónapról hónapra százakkal növekszik munkanélküli kartársaink tábora. Segélyben kérszeranymit fizettünk ki eddig a munkanélküliek részére, mint a múlt esztendőben, de még előtünk van minden borzalomával a téli időszak, mikorra a munkanélküliség további megduzzadásával kell számolnunk.

Tombol a vihar Szövetségünk hajója körül s minden energiánk teljes megfeszítésére van szükségünk, hogy ebben a ciklonban helytállhassunk. Eddig sikerült betönni a réseket, amelyeket a példátlanul tomboló vihar csapásai ütöttek hajónkon, de a növekvő veszéllyel csak úgy szállhatunk szembe, ha most már minden ember kivétel nélkül megteszi kötelességét.

Új tagokkal kell pótolni a gazdasági válság folytán lemeradtakat. Bár a tagszerzés lehetőségei rosszabbodtak, mert a nagy állásnélküliség következtében a dolgozók helyzete is nagy mértékben leromlott, még mindig igen nagy területre van a toborzó tevékenységnek a sok-sok ezer szerveztelen magántisztviselő körében. Új tagot szerezni mindig fontos és megbecsült szervezeti munka volt, de a mai viszonyok között minden más munkánál előbbrevaló és a leghevesebb munkát végzi az a kartárs, aki új harcosok, új küzdőtársak beállításával segít a házagokat betönni.

Minden jó szövetségi tagnak legelsőrendű kötelessége a tagszerzés és ezért nem is jár neki hála, vagy köszönet, mert ez a munka önmagában hordozza jutalmát. Most azonban azt akarjuk, hogy a helyesen értelmezett kötelességen messze túlmenően is igyekezzenek eredményeket elérni a toborzásra tevékeny és hajlandóságot érni, e rendkívül nehéz és fáradsá-

gos, sok ügyességet és rábeszélést igénylő munkára készséget mutató kartársak és a nemes versengést elő kívánjuk mozdítani értékes díjak kifizetésével is.

A verseny hat hónapig tart, éspedig október 1-től 1931 március végéig. Részt vehet benne a Szövetség minden tagja, a Szövetség alkalmazottainak kivételével. Aki a versenyben részt óhajt venni, ezt a szándékát a Szövetség titkárságánál, vidéken a csoport vezetősége útján, bejelenti. Jelentkezni legkésőbb december 31-ig lehet.

A versenyzők javára csak azokat a tagokat írjuk, akik 1930 október 1 és 1931 március 31 között kétszázötven tagot a versenyző tagszerző tevékenysége folytán iratkoztak be, állásban vannak és a beiratási díjon felül legalább egyhavi tagsági díjat be is fizettek.

A verseny eredményét a Szövetség legközelebbi közgyűlésén hirdetjük ki és ott fogjuk a díjakat átnyújtani.

A verseny nyertesének jutalmazására három első díjat szánunk. Mindhárom díj elnyerésének előfeltétele: legalább 50 új tag szerzése a verseny hat hónapja alatt. A díj mindhárom esetben egy-egy — eltérő időtartamú — tanulmányút Bécsbe, az ottani szociális intézmények és az alkalmazotti mozgalom tanulmányozására. E tanulmányút költségkeretét a központi vezetőség az első nyertesnél kettőszáz, a másodiknál százötven, a harmadiknál százharminc pengőben állapítja meg.

Ha a verseny győztese a tanulmányúthoz szükséges szabadságot nem kapná meg, úgy

helyett a költségelirányzatnak megfelelő értékű könyvtárat, vagy ugyanily értékben az Általános Fogyasztási Szövetkezetre szóló vásárlási utalványt kapnak jutalmul.

A verseny első helyezettein kívül még díjazásban részesül minden versenyző, aki e hat hónap alatt legalább 15 tagot szerez. Húsz pengő értékű könyvjutalmat kap az, aki legalább 15 tagot szerez, negyven pengő értékű könyvjutalmazásban részesül, aki legalább 30 tagot szerez s végül nyolcvan pengő értékű könyvjutalommal, vagy párnapos bécsi tanulmányúttal díjazunk mindenkit, aki legalább 50 új tagot szerez.

Elismerő oklevélben részesül a versenyzők közül mindenki, aki legalább 10 tagot szerez e hat hónap alatt.

A verseny megkezdődött és a jelentkezések sorát megnyitottuk. Hisszük és reméljük, hogy nagyon sokan fognak jelentkezni kartársaink közül, hogy nemes vetélkedésben megmutassák az utat, amelyen Szövetségünket nemcsak a mai viharoktól megvédeni, hanem minden idők viharaitól szemben fölvételezni és hatalmassá tenni lehet.

Kartársak! Föl a versenyre!

Megállapodás a BIOSZ-szal

Az alkalmi üzletszerzéssel foglalkozó biztosítási tisztviselők jutaléka után nem vehető ki társadalombiztosítási járulék.

A Magánalkalmazottak Biztosító Intézetének meghívására október 23-án ültek össze a BIOSZ és Szövetségünk kiküldöttel, hogy tárgyalják azon belső, adminisztratív tisztviselők jutalékkeresete után megállapítandó társadalombiztosítási járulék kérdését, akik alkalmi üzletszerzéssel foglalkoznak. A Pénztár részéről Barcza Arthur igazgató, Hahn Arthur tanácsos, dr. Harmathy Károly és Halmy Gyula titkárok, valamint dr. Horváth István fogalmazó mint jegyzőkönyvvezető, a BIOSZ részéről dr. Kutassy Elemér, Balogh Jenő és dr. Niedermann Zoltán igazgató, Szövetségünk részéről Gáspár Árpád titkár, Pollák Sándor szakosztályi elnök, Berger József szakosztályi titkár, Lévai Miklós, Kertész Gyula és Vaktor Ferenc vezetőségi tagok jelentek meg.

A Pénztár részéről Hahn Arthur tanácsos exponálta a kérdést és kifejtette, hogy az összevetelt az tette szükségessé, hogy a két érdekelt megállapodást létesítsen a biztosítási üzletszerzéssel foglalkozó belső tisztviselők napibérosztályokba sorozása tekintetében. Utalt a múlt esztendőben már létesített megállapodásra, amely lényegileg az üzletszerzéssel foglalkozó alkalmazottakra vonatkozott, azonban érintette a többi szakmában foglalkoztatott alkalmazottak bejelentési kötelezettségének ügyét is. Tekintettel azonban arra, hogy a jogügyi osztály álláspontja szerint az adminisztratív tisztviselők jutalékjövödelmük után is a törvény értelmében biztosításra kötelezettek, e változó természetű jövedelem tekintetében megállapodást kell létesíteni a munkáltató és munkavállaló érdekképviseletek között.

Elsőnek a munkáltatók részéről dr. Kutassy Elemér igazgató szólalt föl, aki kifejtette, hogy ezen alkalmi jövedelem nem tekinthető oly keresetforrásnak, amely biztosítási kötelezettség alá esik. Ennek bizonyításul fölemlíti, hogy a kereseti adót szabályozó miniszteriális rendelkezések is kivesszik ezen jövedelmet a kereseti adó szokásos lerovási módjából. Kéri az értekezletet, hogy térjen napirendre a kérdés fölé. Utána Szövetségünk részéről Gáspár Árpád titkár kartárs szólalt föl, aki az 1927. évi XXI. tc. 8. és 16. §-aira, valamint az 1928. évi XL. tc. 9. és 11. §-aira való utalással megállapította, hogy az adminisztratív tisztviselők jutalékjövödelme nem tekinthető munkaviszonyból eredő illetménynek. Szerinte a kérdést adminisztratív módon lehet megoldani, ami önmagában is indokolja az ügynek napirendről való levételét.

Hasonló értelemben szólalt föl a BIOSZ részéről Balogh Jenő és Niedermann Zoltán igazgató, a mi részünkről pedig Kertész Gyula és Berger József kartársak.

A MABI részéről Barcza igazgató foglalta össze a tanácskozási eredményét, majd előterjesztette az alábbi megállapodást:

„A munkaadók és munkavállalók egyéltelműleg megállapítják, hogy a biztosító intézeteknél nem üzletszerű funkciókra szerződött alkalmazottak alkalmi üzletszerzésből eredő jutalékjövödelme nem tekinthető a munkaviszonyból eredő illetménynek, hanem az alkalmazottak oly mellékkeresete, amely a munkaviszonytól független.

Ehhez képest a munkaadók és munkavállalók megállapodnak abban, hogy a fent említett alkalmazottaknak ily alkalmi üzletszerzésekből eredő jutalékjövödelme nem számít be a javadalmazásba, a biztosítási kötelezettség megállapításánál és a napibérosztályba sorozásánál.

A megállapodást részünkről Gáspár Árpád titkár kartársunk, a BIOSZ részéről dr. Kutassy Elemér igazgató írták alá.

Dolgozók a munkanélküliekért

Megindítottuk az akciót rendkívüli segélyalap megteremtésére.

Hónapról hónapra újabb és nagyobb munkanélküli tömege kartársainknak kopogtat kapunkon, munkát és segítséget keresve. A fizető tagok számának ez okból bekövetkezett apadását az utóbbi hónapokban már nem tudtuk újabb tagok szerzésével pótolni, s így a július elsején keresztülvitt járulékemelés is csak annyi eredményt hozott eddig, hogy a múlt esztendővel szemben nem csökkentek bevételeink. Segélyezési kiadásaink azonban állandóan és fenyegetően emelkedő irányzatot mutatnak. Míg a múlt esztendőben szeptember végéig 205 munkanélküli kartársnak 12.964.50 pengő rendes munkanélküli segélyt fizettünk ki, addig a folyó évben 360 kartársnak 25.637.40 pengőt, vagyis kerek 100%-kal többet. Az év végéig előreláthatólag közel 20.000 pengőre emelkedik a különbözet, amennyivel többet kell fizetnünk a szabályszerű munkanélküli segélynek. Ezeknek az összegeknek előteremtésére mai helyzetünkben csak a legnagyobb erőfeszítések mellett vagyunk képesek, de már ez a helyzet lehetetlenné teszi, hogy rendkívüli segéllyel tudjuk támogatni azokat a kartársainkat, akik már a segélyüket kimerítették, minden tartalékukat és segítségi lehetőségeiket felhasználták és mindenkitől elhagyatva, minden kilitás nélkül itt állanak védtelenül az elkövetkező tél borzalmaival szemben. Nem lehet, hogy a dolgozó kartársak, akikre talán holnap ugyanez a sors vár, magukra hagyják a magántiszviselői sors, a mai borzalmasan kegyetlen társadalmi rend áldozatait, a munkanélkülieket. Lehetőséget kell találnunk arra, hogy őket támogathassuk. A kartársi szolidaritásnak csodát kell művelnie most és meg kell mutatni, hogy bármennyire letiportak és lerongyoltak vagyunk magunk is, akik még dolgozunk, a magunk erejéből, a magunk garasából segítünk munkanélküli kartársainkon.

A Szövetség és a szakosztályok vezetősége ebből az elgondolásból egyhangú határozattal járult hozzá az akció elindításához és fölhívja a dolgozó kartársakat, hogy „Dolgozók a munkanélküliekért” jelszóval az akció sikere érdekében kövessenek el mindent, s minél többen önkéntesen vállaljanak magukra különjárulékot a téli hónapok tartamára, hogy ebből megteremthessük a rendkívüli segélyalapot. A följánlái ívek, valamint a különbölygek a Szövetség titkárságában már is rendelkezésre állanak, kérjük a kartársakat, hogy külön fölhívás bevárása nélkül jelentkezzenek ezekért és mindenütt, ahol megfordulnak, gyűjtsenek a segélyalpra.

A dolgozók szeretettel és együttérzéssel viseltetnek a munkanélküliek iránt és sorstársaik nagy nyomorának láttára minden biznnyal levágnak egy darabkát sovány kenyerrükből, hogy az éhezőknek segítséget nyújtsanak. Akadtak kollégáink, akik már az akció megindítása előtt jelentkeztek a följánlással, így például a Steiner Béla cég tisztviselői és a Budapesti Ásványolajgyárnál lévő kollégáink, akiknek nevében Kreisch kartárs jelentette be az ösztvezetőségi ülésen, hogy fizetésüknek 1%-át adják a munkanélküliek rendkívüli segélyalapjára.

Lapzártáig a következő följánlások történtek a rendkívüli segélyalpra:

Téli hónapokra havi különjárulékot vállaltak: Baján Gy. 10. — P. Kéthly Anna 10. — P. Kertész Miklós 5. — P. Pollak Ferenc 5. — P. dr. Faragó László 2. — P. dr. Horváth Sándor 5. — P. dr. Somogyi Ödön 2. — P. Wiesner Sándor 2. — P. Gáspár Árnád 3. — P. Sándor Dezső 3. — P. Berger József 1. — P. Drexler Zsigmond 2. — P. Diamant Ignác 2. — P. Goldstein Jenő 2. — P. Steiner Béla cég tisztviselői 7.50. — P. Hajdu Ödön 1. — P. Váradi Sándor 2. — P. Benedek Imre 1. — P. Gáll Sándor 2. — P. Fritsch Aranka 2. — P. Halász Ferenc 3. — P. Drégely Lajosné 2. — P. Lukács Irén — 50 P. Szabó Ferenc 1. — P. Holczér Hugó 1. — P. Ländler György 5. — P. Strausz Dávid 2. — P. Lázár Antal 5. — P. Szenes Erzsébet 5. — P. Sugar Margit 3. — P. Kéthly Erzsébet 2. — P. Hönig István — 50 P. Bleuer Sándor — 50 P. Handler Jenő — 50 P. Hirschmann Erzsébet — 50 P. Steiner Andor — 50 P. Magyar Ottó — 50 P. Deutsch Ernő — 50 P. Haas Andor — 50 P. Löffler Lenke — 50 P. Berzel Sándor 1. — P. Löffler Manó — 20 P. Weinberger László — 50 P. Adam Paula — 50 P. Császár Ödön — 50 P. Lázár Mária — 50 P. Lajta — 50 P. Balla István 1. — P. Halka László — 50 P. Steuermann E. 1. — P. Csillag Gy. 1.60 P. N. N. 12. — P. Alt. Fogvasztási és társállatának tisztviselői 110. — P. Breuer Vilmos 1. — P. Herezeg Pülöp 50 f. Danzinger Elza 20 f. Bihari Szerén 50 f. Hidvégi László 50 f. Rudas Béla 50 f. Haas Bernát 50 f. Kraut Oszkár 50 f. Friedmann Ica 50 f. Frank György 50 f. Weiss Gyula 50 f. Barsony László 50 f. Resinger Imre 50 f. Csillag Manó 50 f. Nádas Ella 50 f. Gál Andor 50 f. Kreisch Gábor 2. — P. Strelisky József 1. — P. Bárdos Dezső 1. — P. Róth Vilmos 1. — P. Zimmermann László 2. — P. Lénárt Ernő 1. — P. Rosenbaum Jenő 1. — P. Spierer György 1. — P. Krausz Jenő 1. — P. Frey Miksa 1. — P. Reich Ignác 1. — P. Spicler Hilda 1. — P. Faragó Mihály 1. — P. Hirschler Irma 1. — P. Kleiner Jenő 1. — P. Bródi 1. — P. Platzer 1. — P. Tenzer 1. — P. Klusnik 1. — P. Goldfarb Klótd 40 P. Világ Ignác 1. — P. Schuster Elvira 1. — P. Löffler Lenke — 50 P. Radó Sándor — 50 P. Fábryné 1. — Weisz Miklós — 50 P. Horti Imre 1. — P. Schlanger — 50 P. Robicsék Sándor 1. — P. Kobelrausch Lajos 1. — P. Gallai Mihály 1. — P. Gerzsabek Mihály 1. — P. Treuhart Márton 1. — P. Katona 1. — P. Szamek 1. — P. Andráskó István 1. — P. Singer Dezső 1. — P. Horváth Márton 1. — P.

Fogorvosirendelés

Dr. Lajta Márk fogorvosunk hétfő, szerda, péntek este 7-9-ig tartja rendeleit tagjaink és hozzátartozóik részére.

Fölvívás a kartársakhoz!

A szövetségi oktatás intenzívebbé tétele érdekében a központi vezetőség a kultúr-bizottság javaslata alapján elhatározta, hogy a nyilvános oktatás mellett a folyó évben széleskörű szemináriális oktatást is rendszeresít. Ehhez képest meghirdetjük a következő szemináriumokat:

1. Közgazdasági alapfogalmak.
2. A szociálpolitika alapelemei.
3. A Szakszervezeti Internacionále története.
4. Külpolitikai szeminárium.

A szemináriumok legalább 10 és legfölvjebb 20 hallgatóval indulnak, akik tartoznak minden előadáson résztvenni és az előadó által kijelölt tananyagot, olvasmányokat áttanulmányozni, dolgozatokat készíteni. Jelentkezni lehet november 10-ig Sándor Dezső titkár kartársnál.

Pap Dezső

Amióta a magántiszviselőreteg a társadalmi és gazdasági erők nyomása alatt osztályra sűrűsödött, amióta a maga heroikus küzdelmeit folytatja, az ellenfelek és ellenségek egész légiójával kellett megküzdenie. Számolnia kellett és állandóan számolnia kell a vele szembenálló munkáltatók egyöntetű, szívós és ki-méletlen harcával, de számolnia kell ugyanakkor az államhatalom állásfoglalásával is, amely annál az örök törvénytöréséig fogja, hogy a politikai fölépítmeny csak a gazdasági alap vetülete, rendszerint, talán nem is mindig tudatosan, a gazdasági hatalom faktorai mellett foglal állást.

Ha azután az elnyomottaknak az államhatalom képviselői között védője akad, aki nemcsak szavaiban, de cselekedeteiben is a nagy társadalmi igazságtalanságok enyhítése érdekében dolgozik, az elnyomottak hálás szeretete kíséri végig minden tevékenységében. Ez a szeretet e pillanatban sem hatalmat, sem fényt, sem javakat juttatni nem tud. De van ember, aki a benne lakozó szokrateszi daimon szavára hallgatva, ebben a szeretetben leli legméltóbb jutalmát.

Ilyen férfiú volt a múlt hetekben elhunyt Pap Dezső helyettes államtitkár. A véletlen volt-e, vagy elhivatottsága, amely hivatali tevékenységének fókuszába a szociálpolitika kérdéseit állította, nem lehet tudni. Egy bizonyos: hogy a szociálpolitikával, a szociális kérdésekkel való foglalkozása során több volt, mint a kérdéseket pontosan, legmélykig ismerő bürokrata, több volt, mint tiszta logikájú, a problémák velejéig hatoló jogász-kodifikátor, szociális, mert szociális ember volt, aki az intézmények és intézkedések mögött ott érezte az embert.

Évek harmonikus munkája kötötte már össze öt rétegünkkel, amikor a forradalmi átalakulás azt a megtisztelő szerepet juttatta neki, hogy a magánalkalmazottak jogviszonyairól szóló néptörvényt kodifikálja. Abban az időben ezt a munkát igen sokan és igen szívesen elvégezték volna. Pap Dezső, régi barátunk nem tartozott a törtétek közé, az ő nehez években tanúsított állásfoglalása volt a hallgatag férfi szószólója és a sokak által megáhitott föladatot a kodifikátor bravúros kezével és a szociális ember meleg érzésével oldotta meg. Ekkor érdemelte ki el nem múlt halálának.

Az ellenforradalmi időeknek nem kellett Pap Dezső. Nem kellett az érzelmei és nem kellett a képességei. Rövid időnek győ-kértelen tengése után nyugdíjba kényszerült. De azok, akik a tehetségeket és a valódi érdemeket számontartják, csakhamar fölfedezik hivatali terheként való szabadságát és megbízzák a Nemzetközi Munkügyi Hivatal magyarországi kirendeltségének vezetésével. A külső ember a kirendeltségnek csak adatgyűjtő és közvetítő munkáját ismerte. A valóságban azonban sok értékes kezdeményezés indult ki Pap Dezső hivatalából, s nem rajta, hanem a hatalmi viszonyokon múlt, hogy a legfontosabb egyezményeket és ajánlásokat a magyar parlament nem tette meg magáévá.

Ahogy az új nagyságok csödjé megmutatkozt, úgy kényszerültek a hatalom urai arra, hogy Pap Dezső tudását, képességeit igénybevegyék. Így történt az is, hogy a harminc éve vajdó magánalkalmazotti törvény tervezetét ismét vele csináltatták meg, és ha a kodifikáció kompromisszumok eredménye is, a tervezet bementő kisérő-előadás emelkedett és bátor hitvallás a kollektív szerződések és a béregyeztetés nagy elve mellett.

Nem volt szocialista. Nem is igyekezett annak látszani, de élte minden munkájával a mi ügyünknek akart és tudott szolgálatot tenni. El nem múlt kegyelet emlékeztésünknek sűrjára helyezett piros virágain kívül, gyujtson srhantján ez a pár sor emlékeztet-mécsét.

Vidéki csoportjaink

az ősz beálltával nagy erővel láttak hozzá a nyár folyamán lehanyaglott szervezeti élet föllendítéséhez. A Szövetség segélyezési kiadásainak megduzzadása és az ennek folytán szükségessé vált fokozott takarékoság a vidéki agifációra előirányzott kiadások korlátozását is szükségessé tette. Csoportjaink a központi intézkedését megértéssel vették tudomásul és mindent megtesznek aziránt, hogy a rendkívül súlyos gazdasági viszonyok ellenére a szervezeti életet fejlesszék és előmozdítsák. A központi előadók minden egyes vidéki szereplése szokatlanul nagy érdeklődés közepette zajlik le és úgyszólván helyi eseményszámba megy. Agilis kollégáink új területeken is igyekeznek lábukat megvetni és joggal remélhető, hogy a folyó év végéig a Szövetség életerős, aktív vidéki helyicsoportjainak száma néhányval szaporodni fog.

*

Miskolci csoportunk kezdte meg az idén is az előadások tartását. A megnyitőelőadást szeptember hó 20-án tartotta Kertész Miklós központi főtitkár kartársunk „A világgazdaság új problémái” címen, zsúfolt terem előtt, nagy sikerrel. Hasonlóan nagy érdeklődést keltett dr. Faragó László alelnök kollégánk október 12-iki előadása: „A polgár választáson”, amely azóta is élénk diszkusszió tárgyát képezi a kartársak körében.

Pécsi csoportunk előadássorozatát szeptember 28-án dr. Faragó László kartársnak „A nyolcórás munkanapról” tartott előadása nyitotta meg, amely felölelte e nagyjelentőségű kérdés minden részletét és egyúttal direktívakat adott a legközelebbi szakszervezeti munkaprogramra vonatkozóan is. Az októberre tervezett előadást Kéthly Anna kartársnő nagy-mérvű elfoglaltsága miatt el kellett halasztani.

Szolnoki csoportunk hosszú ideig tartó hajléktalanság után végre saját helyiségébe költözött. A helyiségavatás október hó 11-én, a kartársak élénk érdeklődése mellett zajlott le, amely alkalmából Kertész Miklós kartársunk „Az aktuális magántiszviselő-problémáról” tartott előadást.

Debrecenben a mozgalmi élet kezd szépen föllendülni, amiben nagy része van a vezetőség és a különböző bizottságok agilis munkájának. A helyi sajtó állandó figyelemmel kíséri csoportunk megnyilvánulásait, s az előadások mindenkor nagyszámú érdeklődő hallgatóság előtt zajlanak le. A megnyitő-előadást október 12-én Kertész Miklós kartárs tartotta „A világgazdaság új problémái” címen, október hó 26-án pedig dr. Faragó László kartárs „A demokrácia és diktatúra” kérdéséről beszélt. Irodalmi előadásokat tartottak még dr. Kardos László és Boros Ferenc helyi előadók, mindenkor nagyszámú érdeklődő hallgatóság jelenlétében.

Szegedi kollégáink új helyiségében, jobb auspiciummok közepette láttak hozzá a tagtoborzás munkájához, amelynek első állomása október hó 19-én helyiségavató keretében Kertész Miklós kartárs előadása volt. Reméljük, hogy a szegediek ezúttal meg fogják váltani a hozzájuk fűzött várakozásokat.

Békéscsabai csoportunk, a város speciális helyzetére való tekintettel, nyilvános belépődíjas előadásokat rendez, melyekre más ilyenmű kultúrprogram híján a város érdeklődő közönsége is nagyszámban szokott eljönni. A szezon első előadását Kertész Miklós kartársunk tartotta „Az Európai Egyesült Államok” problémájáról a nagyszámú hallgatóság lelkes érdeklődésével kísértén.

Gyöngyösi csoportunk szezonnyitó előadását dr. Faragó László kollégánk tartotta „Demokrácia és diktatúra” címen, október hó 18-án. A szempontokban gazdag, érdekes előadást élénk vita követte.

Nagykanizsai csoportunk most először kapcsolódott be az általános kultúrprogramba, amely nevelő hatását a Szövetség ezen új csoportjában is mihamarább éreztetni fogja. A szezonnyitó előadást október hó 5-én Kertész Miklós kartárs tartotta „A magántiszviselő helyzete külföldön” címmel.

Baja és Nyíregyháza városában serényen folynak a szervezkedés előkészületei. Reméljük, hogy rövidesen érdemleges eredményekről számolhatunk be.

Szombathelyi csoportunkban az előadások megkezdése eddig különböző okokból halasztást szenvedett. A meghirdetett átiró könyvtelési tanfolyam iránt élénk érdeklődés mutatkozik.

Szikra Sándor

A háborús és forradalmi idők magántisztviselő-mozgalmának egyik markáns alakja dőlt ki a sorból Szikra Sándor kollégánk hirtelen halálával. Az 1917—18-as esztendő nagy mozgalmi föllendülésének élén mindenütt ott látjuk heves gesztusú, temperamentumos kis figuráját és a fölbuzduló tisztviselő-tömegek lelkesen reagálnak szuggesztív erejű szónoklataira. A kommun után, mint annyian mások, ő is menekülni kénytelen, de mindvégig hű marad ideáljaihoz és aktív részt vesz a pozsonyi szocialdemokrata munkásság küzdelmeiben. Fia-talon, 44 éves korában húnyt el. Hálás kegyelettel őrizzük meg emlékét.

Előadásaink

A szövetségi munka október hóban teljes erővel megindult. A szervező munka úgy a fővárosban, mint a vidéken új lendületet nyert. Egyidejűleg megkezdődött a szövetségi oktató munka is. Előadásainknál a múlt évvel szemben az a változás, hogy kéthetenként több szakosztály rendezésében együttes előadásokat tartunk, amelyekben zenekarunk, szavalókórus, grammofon és előadóművészek beállításával igyekeznénk a komolyabb előadások számára megfelelő atmoszférát teremteni. Ezek az újszerű előadások eddig a legteljesebb siker jegyében folytak le, igen nagy volt az érdeklődők száma és a hallgatóság jó impressziókkal távozott. Ezen előadások mellett a szakosztályok megtartják hetenkénti összejöveteleiket, amelyek programján a szakmóval szoros összefüggő problémák és előadások szerepelnek. A szakosztályközi előadások programját egyelőre a folyó év végéig állítottuk össze és ez a következő:

Grafikus-, textil- és vegyes-szakosztályok rendezésében:

November 17-én: *Kéthly Anna*: A béke útja.
December 1-én: *Keleti Márton*: Új szocialista irók.

December 15-én: *Kertész Miklós*: A munkásmozgalmak szelleme a különböző országokban.

Vegyészeti, biztosítási, építőipari és élelmészeti szakosztályok rendezésében:

November 12-én: *Kéthly Anna*: A béke útja.
November 26-án: *Dr. Faragó László*: A polgár válaszára.

December 10-én: *Somogyi Mihály*: Fasiszta szocialpolitika — szocialista szocialpolitika.

Vas- és fémipari, szállítási, fás- és szén-szakosztályok rendezésében:

November 13-án: *Kéthly Anna*: Haladás és divat.

December 11-én: *Dr. Faragó László*: Az intellektuális és a szocializmus.

Az előadásokat mindig este 8 órakor tartjuk dísztermünkben és az előadás előtt művészlemez, szavalókórus, zeneszámok szerepelnek.

*

Az év végéig megállapított szakosztályi program a következő:

Vas- és fémipari szakosztály:

November 6-án: Az újabb magánalkalmazotti joggyakorlat ismertetése.

November 20-án: A vasipari tisztviselők bérviszonyai.

December 4-én: Község és magántisztviselő viszonya.

December 18-án: Egy esztendő közgazdasági ismertetése alkalmazotti szempontból.

Fás- és szén-szakosztály:

November 6-án: Vezetőségi ülés és összejövetel.

November 20-án: *Ländler György*: A fapiacról általában.

December 4-én: *Gáspár Árpád*: A tisztviselői munkapiac 1930-ban.

December 18-án: A legújabb bírói gyakorlat.

Szállítási szakosztály:

November 6-án: A munkaidő és a szállítási tisztviselők.

November 20-án: Érdeklík-e a községi problémák a magántisztviselőt?

December 4-én: A tisztviselői munkapiac 1930-ban.

December 18-án: Fizetési kérdések a szállítási szakmában.

Vegyészeti szakosztály:

November 5-én: A munkapiac helyzete 1930-ban.

November 19-én: Egy esztendő közgazdasági ismertetése alkalmazotti szempontból.

December 3-án: Érdeklík-e községi problémák a magántisztviselőt?

December 17-én: Szervezési kérdések.

Biztosítási szakosztály:

November 5-én: Mi összefüggés van a magántisztviselő élete és a községi kérdések között?

November 19-én: Vezetőségi ülés és szervezési problémák.

December 3-án: A munkapiac helyzete 1930-ban.

December 17-én: A legújabb joggyakorlat a munkaügyi bíróságon.

Építőipari szakosztály:

November 5-én: Mi az újabb joggyakorlat a munkaügyi bíróságon?

November 19-én: Mi összefüggés van a magántisztviselő élete és a községi kérdések között?

December 3-án: Szervezési kérdések.

December 17-én: A munkapiac helyzete 1930-ban.

Élelmészeti szakosztály:

November 5-én: Aktuális problémák.

November 19-én: Tagértekezlet.

December 3-án: Megbeszélés a munkaviszonyokról.

December 17-én: Szervezési problémák.

Grafikusszakosztály:

November 10-én: Egy esztendő ismertetése közgazdasági szempontból.

November 24-én: Mi az összefüggés a magántisztviselő és községi kérdések között?

December 22-én: *Bihari Mór*: Hogyan készül az újság.

Textilszakosztály:

November 10-én: Mi az újabb joggyakorlat a munkaügyi bíróságon?

November 24-én: Mi a szocializmus?

December 22-én: Helyzetkép és munkaviszony a textiliparban.

December 29-én: A racionalizálás, munkaidő és munkanélküliség.

Vegyesszakosztály:

November 10-én: Érdeklík-e a községi problémák a magántisztviselőt?

November 24-én: A munkapiac helyzete 1930-ban.

December 22-én: Tagértekezlet, Megbeszélés az általános helyzetről.

Kartársak! Agitáljatek úgy a szakosztályközi előadások, mint a szakosztályi összejövetelek sikere érdekében!

Könyvelők és Revizorok Köre közleményei

Dr. Bodroghy József egyetemi magántanár előadásai:

November 6-án: Az adózásról általában. Adónemek.

November 20-án: Kereseti adó, alkalmazotti kereseti adó, jövedelmi adó.

December 4-én: Társulati adó.

December 18-án: Egyéb adónemek.

Az előadásokat csak a Kör tagjai látogathatják. Az előadások este 8 órakor kezdődnek.

Fölvívjuk a tagok figyelmét a meginduló rechercheurképző tanfolyamra, mely hat hétre van tervezve. A tanfolyamot csak munkanélküli könyvelők látogathatják és azt 20 tag jelentkezése esetén kezdjük meg.

Amatőr-zenész kartársakat

(hegedűsökön kívül)

szívesen lát a Szövetség szimfonikus zenekara. Csellista a zenekar csellóján játszhatik. Próbák minden vasárnap délelőtt 10—1 óráig. Jelentkezni lehet minden vasárnap a próbán, vagy hétfőn este *Bleuer Sándor* kartársnál, a zenekar vezetőjénél.

*

A nagy, kulturális célok érdekében minden öntudatos amatőr-zenész kartársunk szíves közreműködését kéri a vezetőség.

Jogvesztés — csöndben

Irta: *Dr. Horváth Sándor*, szövetségi ügyész.

Halkan, csöndben jelent meg az igazságügy-miniszter úr 5300/1929. számú rendelete, amely az Ipari Jelzálogintézet követeléseinek behajtási eljárását volt hivatva szabályozni. Azt hinné az ember, hogy ezen eljárási szabályzat csak magát a hitelező intézetet, no meg talán azt a néhány adós vállalatot érdekelheti, amelynek sikerült az ilyen kölesön megszerzése, mert az tulajdonképpen egy zártkörű adós-társaság fegyelmi szabályzata. Aki tehát nem adósa az Ipari Jelzálogintézetnek, az nyugodt lehet ezen rendelet miatt. És aludtak nyugodtan az érdektelenek.

De egyszer csak megremegett az anyaföld és megrázta az ipari jelzáloggal terhelt Teudloff-Dittrich-gyár régi falait, amelyek már nem bírták kitermelni a jelzálogkölesön esedékes részleteit. És jött a mindenható hitelező, az Ipari Jelzálogintézet, bevonult az ódi falak közé és kihirdette, hogy ezentúl új világ lesz a régi helyén, mert azon az 5300/1929. számú rendelet megterelő szabályai szerint elkövetkezett az ő uralkodásának ideje. És uralkodásának első órájában fölmondott a birtokába vett gyár csaknem száz tisztviselőjének, ami száz család kétségbeesését jelentette és ki tudja, hány feleség és gyermek szívét remegtette meg. És ez a száz dolgozó riadtan nézett az előkelő idegenre és csodálkozva kérdezte, hogy ez az előkelő idegen vajjon milyen hatalom jogán rendelkezik a dolgozók szüzainak kenyerével. És az idegen elővette az 5300/1929. nevű rendeletet, szétszórta annak görbe paragrafusait az ifjú és görnyedt betűvetők között, mondván: olvassatok el és tudjátok meg jövendő sorsotokat. És a fiatalok és a görnyedthetű öregek reszketve olvasták az igazságok írását és megszállta szívüket a kétségbeesés és megrendült az ő hitük, mert ezeket olvasták: „Ha pedig a Jelzálogintézet az adós vállalatot zár alá veszi, jogában áll az alkalmazottaknak fölmondani vagy elbocsátani és az utóbbi esetben nem tartozik kifizetni többet, mint havi 400 pengőt, bármennyi is lett légyen az alkalmazotti tisztviselő havi fizetése és különösen nem fizeti ki semmi egyéb járandóságát és azoknak előnyös kielégítési joga vele szemben megszűnik” — mert ezt mondja az irás 23., 41. és 42. §-a. Ez történt!

Megdöbbenéssel áll a magántisztviselő-társadalom a jogalkotási technika ezen esodálatosan alkotmányos vívmánya előtt. Mert nyitott szemmel olvassuk az Ipari Jelzálogintézet föllállításáról szóló 1928. évi XXI. tc. 19. §-át és olvassuk azt, hogy ez a törvényszakasz az igazságügyminiszter úrnak csak arra adott fölhatalmazást, hogy kibocsátandó rendeletében olyan szabályokat alkosson, amelyek a jelzálogintézeti követelések behajtásának eljárás módjait jelölik meg. És olvassuk ennek a 19. §-nak a miniszteri indokolását, amely egyenesen megmondja azt is, hogy a kibocsátandó rendeletben „természetesen nem változtathatók meg a kérdéses jogterületen eddig érvényes rendelkezések”.

Meg kell tehát kérdeznünk azt, hogy ez a rendelet milyen alkotmányos jogon változtatta meg az 1910/1920. M. E. számú rendelet 22. §-ában írt és élő azon jogszabályt, amely a tisztviselő járandóságainak a „kérdéses jogterületen” korlátozás nélkül előnyös kielégítést biztosít és milyen jogcímen alkotott „a kérdéses jogterületen” új szabályokat?

A munkaügyi bíraskodás, amely mindenkor hivatásának magaslatán állott, nem alkalmazhatja ezt a jogszabályt. Mert nincsen bíró, aki ítéletében kimondja azt, hogy az egyik tisztviselőnek nem jár annyi jog, mint a másiknak, hogy kevesebb jog illeti meg az ipari jelzálogkölesönnel adós vállalat tisztviselőjét, mint — a talán még nehezebb föltételű kölesönnel küszködő más vállalat alkalmazottját. Nincsen olyan bíró, aki a szerzett jogokat elkönfiskálná azon az alapon, mert egy munkáltató és a Jelzálogintézet egy kölesön folyósítását, illetve fölvételét egymás között elhatározták.

Az említett eljárási rendelet emé sérelmes része sürgősen hatályon kívül helyezendő, mert az államhatalomnak nem lehet érdeke az, hogy egy rendeleti szabály érvénytelenségét bírói ítélet állapítsa meg és bírói ítélet mondja ki azt, hogy a munkáltatónak nincsen joga tudatosan zálogba adni és egy pénzintézetnek nincsen joga tudatosan zálogba venni egy tisztviselő takarékbetétjét, amelyet háromévenként egy-egy havi fizetésével — talán egy emberélet keserves munkájával — gyűjtött össze. Mert ez a takarékbetét a végkielégítés! Ezt az elhatározást nem szentesítheti semmiféle rendelet.

Nem is kell ahhoz túlságosan nagy erőfeszítés, hogy a rendelet ezen súlyos sérelme reparáltassék. Ennek egyszerű módja volna az, ha a kölesönvevő vállalat értékének megállapításánál tehertételként levonásba helyezik a tisztviselőket megilletendő igények egyenértékét és a folyósítandó kölesön összege csak az így mutatkozó tiszta érték alapján lenne megállapítandó. És ekkor nem lesz szükség az 5300/1929. számú igazságügyminiszteri rendelet 23., 41. és 42. §-aira és az azokba tévedt csöndes jogelvonásokra és egy a munkában megöregedett tisztviselő utolsó darab kenyere, a végkielégítése már is meg van mentve.

És hogy azután a gyakorlatban hová is fejlődik ez az új jogszabály, annak igen jellemző tünete, hogy akkor, amikor az említett Teudloff-Dittrich-gyár ügyében ezen rendelet értelmében választásra került a zárlati bizottság, amely a hitelezők érdekeit védi és határoz a fizetéseket vállalati jövődjéről gyümölcsöztesse, vagy annak eladása tekintetében, ezen a választáson a csaknem 300.000 pengő követeléssel érdekelt tisztviselőknek semmiféle jogot meg nem adtak, még annyit sem, amennyi a legkisebb hitelezőt is megilleti.

És ezek után az alkotmányosság sürgős védelme érdekében meg kell kérdeznünk az igazságügyminiszter urat, hogy vajon érvényben áll-e még az 1910/1920. számú törvényerejű rendelet és annak az elsőbbséget biztosító 22. §-a. Mert mi sem ismerünk olyan érvényesen alkotott anyagi jogszabályt, amely ezt a törvényt hatályon kívül helyezte vagy annak alkalmazását korlátozta volna, vagy ilyenre bármely törvény fölhatalmazást adott volna.

Meg kell kérdeznünk az igazságügyminiszter urat, hogy nem tartja-e sürgősnek az 5300/1929. számú rendelet 23., 41. és 42. §-ainak teljes törlesztését, különös tekintettel az 1910/1920. számú, teljes egészében érvényes rendeletre és az 1928. évi XXI. tc. 19. §-ának tartalmára és annak miniszteri indoklására.

Ha egy köztisztviselő nyugdíja nem lehet egy eljárási rendelet játékszere, akkor még kevésbé lehet a magántisztviselő egyetlen takarékbetéte, élete munkájának minden gyümölcse, az ő végkielégítése egy rendeleti tollvonás áldozata — még a legnagyobb esőndben sem.

Vigadói gyűlésünk visszhangja az Internacionále körében

A Magánalkalmazottak Nemzetközi Szövetsége végrehajtóbizottsági ülésével kapcsolatban a Vigadóban rendezett impozáns nagygyűlésünknek a külföldi sajtóban nagy és méltó visszhangja támadt. A „Deutsche Techniker-Zeitung”, amely a német műszaki tisztviselők szövetségének 70.000 példányban megjelenő szaklapja, a budapesti impressziókról szólva, többek között ezeket írja:

„A végrehajtóbizottság valamennyi tagja azal a meggyőződéssel távozott Budapestről, hogy bár a szakszervezeti alapon álló munkásoknak és alkalmazottaknak kemény harcot kell folytatniuk a gazdasági és politikai hatalom birtokában levő reakció ellen, távolról sem veszítették el hitüket és bizalmukat, s minden akadály ellenére erejük teljes megfeszítésével harcolnak a dolgozók gazdasági és szociális helyzetének megjavításaért.”

A „Dansk Handels-og Kontorredhjaelper Tidende”, dán testvérszervezetünknek Kopenhágában megjelenő, igen elterjedt szaklapja, jól sikerült fényképet közöl a vigadói gyűlésről, s a tudósításban külön kiemeli, hogy Magyarországon rendőrtisztviselők ülnek a pódiumon az alkalmazottak gazdasági tárgyú gyűlésén.

A „New Dawn”, angol testvérszervezetünk 130.000 példányban megjelenő szaklapja nagy elismeréssel és meleg rokonszenvvel emlékezik meg a magyar alkalmazotti mozgalomról és lelkesedéssel ír a nagygyűlésről, ahol a rendőrhatalom jelenléte ellenére oly kitűnő hangulat uralkodott. A tudósítás szövegében közli Kertész Miklós kartársnak. Szövetségünk főtitkárának a gyűlésen elmondott angolnyelvű üdvözlőbeszédét.

Oszták biztosítási kollégáink lapja beszámolója során megemlékszik Broczyner kartársnak, a biztosítási tisztviselők nemzetközi előharcosának Budapesten tartott előadásáról, s kifejezi reményét, hogy az elmondottak termékeny talajra találtak a megjelent kartársaknál.

Román testvérszervezetünk magyarnyelvű szaklapja Erdélyi Kálmán kolléga személyes impressziói nyomán beszámolót közöl, amelyben többek között ezeket mondja:

„A magyar alkalmazotti tömegek öntudatos munkájának és harci készségének elismeréséül könnyen elmondható az, hogy az Alkalmazotti Internacionále ezévi végrehajtóbizottsági ülésének színhelyül Budapestet jelölte ki. Ez a tény nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy az Internacionále vezető körei a magyarországi alkalmazotti mozgalmat a nyugati országok mozgalmával egyenlően értékelik. Tárnyalagosan szemlélve a dolgokat, a magyarországi alkalmazotti mozgalomnak ilyen értelemben való méltánylása egyáltalán nem jelent túlértékelést. Amit ma Magyarországon alkalmazotti mozgalom néven csinálnak, valóban esodálratramlalt. Az a heroikus munka, amelyet magyarországi kartársaink a rettentően súlyos gazdasági viszonyok között kifejtettek, a nagy országok alkalmazotti mozgalmainak is becsületére válna.”

Hasonló értelemben emlékeznek meg Budapesten szerzett tapasztalataikról szaklapjaikban a többi kollégák is, s így elmondhatjuk, hogy mindaz, ami szeptember hó 18-án a Fő-

városi Vigadó pódiumáról elhangzott, nem mult el nyomtalanul, hanem Európa minden nyelvén utat talált egymillió szervezett kollégánk, sorstársunk lelkéhez.

*

Az Internacionále főtitkára, Smit kartárs a végrehajtóbizottság nevében a következő levelet intézte Kertész főtitkár kartársunkhoz:

„Amszterdamba visszatérve, szükségét érzem annak, hogy a meleg vendégszeretetért a legőszintébb köszönetemet fejezzem ki. Külön köszönet ama fáradozásáért, amellyel lehetővé tette a végrehajtóbizottság ülésének Budapesten való megtartását.

Őszinte örömeimre szolgál, hogy személyesen meggyőződhettem arról, hogy a nehéz viszonyok dacára magyar kollégáink mennyi mindent kiküzdöttek a maguk számára, s reméljük, hogy ottidőzésünk nem fogja elteveszteni hatását egyesületi tevékenységük föllendítése tekintetében.

A végrehajtóbizottság valamennyi tagja nevében megegyszer őszinte köszönetemet fejezve ki, maradtam

szívvelyes kartársi üdvözléssel
G. J. A. Smit jr.”

Táncanfolyam

kezdődik november hó 4-én, kedden este szövetségünk dísztermében Brüll Géza táncestera vezetésével. A tanfolyam díja 10 pengő, mely a jelentkezés alkalmával pénztárunknál lefizetendő.

Az ösztánc megkezdődött.

Minden szombaton, vasár- és ünnepnap este, valamint vasárnap délután is tartunk ösztáncot. Belépődíj 1.20 pengő, melyben azonban a ruhatár díja és a kapupénz is bennfoglaltatik.

MUNKAJOG

Rovatvezető: dr Horváth Sándor, szövetségi ügyész.

Fölmondás utáni új alkalmazás.

Fölmondás lejártá után határozott időre meghosszabbított alkalmazásnál nincsen újabb fölmondási idő még akkor sem, ha az ilyen meghosszabbítás csak a munkáltató egyoldalú kijelentésével történt és arra a tisztviselő nem válaszolt, mert a munka továbbfolytatásával a tisztviselő hallgatóságosan hozzájárult az újabb alkalmaztatás határozott idejéhez.

Nyugdíj.

A nyugdíjszabályzat aláírásának megtárgyálása nem jelentheti a nyugdíjigény elvesztését, ha ez külön kikötve nincsen, vagy az aláírás elmaradásából a munkáltató semmiféle jogi következményt nem vont le.

Késedelmes fizetés.

A tisztviselő a rendetlenül folyósított fizetés türése miatt nem kötelezhető arra, hogy hosszú időn át nélkülözze fizetését és ez nem jelentheti azt, hogy fizetésének rendetlen folyósítása miatt lemondott az azonnali kilépés jogáról.

Előleglevonás.

Az alkalmazotti fizetéséből csak annyi előleget lehet levonni, amennyit más hitelező végrehajtási úton lefoglalhat. Ezek szerint az előleg törlesztésére legfőbb a fizetés egyharmad része tartható vissza, de havi 160 pengő érintetlenül hagyásával.

Remuneráció.

A remuneráció kifizetendő, ha az nem kifejezetten csupán a nyereség esetére kötött ki és veszteség esetén annak mennyisége bírói mérlegelés tárgyát képezi.

Fizetésből levonások.

A fizetéslevonások utólag nem követelhetők még többszöri tiltakozások esetére sem, mert jogtalan levonás esetén a tisztviselőnek joga volt azonnali hatállyal kilépni és ha ezt nem tette, akkor a levonásba beleegyezettnek tekintendő.

Álláskereső.

Állás keresésére az alkalmazottnak a mai köztudomású viszonyokra való tekintettel még inkább megfelelőbb időt kell adni (de hogy mennyit, arról még ma sem beszél semmiféle bírói döntés).

Az ügynök-tisztviselő.

Az ügynök, aki jutalékban és költségmegtérítésben részesül, még akkor is alkalmazottnak tekintendő, ha iparigazolványa van, mert ez utóbbi nem jelenti azt, hogy ügynöki működését ennek alapján fejti ki.

HIREK

A Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége központja: Budapest VI, Andrassy-ut 124. szám. Hivatalos órák délelőtt 9—1 és délután 1/5—8 óra között. Vasárnap pénztárra délelőtt 9—12-ig. Állásközvetítőosztály hivatalos órái munkanélküliek részére 1/9—1 óráig. Állást változtatni óhajtók részére kedd és szombat kivételével minden délután 5—7 óra között. Könyvtár nyitva minden hétköznap délután 2—9 óra között. Olvasó hétköznap nyitva este 10 óráig, ünnep- és vasárnap este 8 óráig. Jogügyi osztály hivatalos órája hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken este 7—8 óra között, amikor is dr Horváth Sándor ad jogi tanácsot.

Halálozás. Ehrlich Frigyes kartársunk, sakkcsoporthoz tartozó tagjaink egyike, október végén váratlanul elhunyt. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Kedvezményes árú kereskedelmi szaktanfolyam tagjaink és hozzátartozóik részére. Tantárgyak: magyar-német gyorsírás, gépírás, levelezés, helyesírás, szépírás, gépkönyvelés, gép-számolás. Tanítás naponta, tandíj havi 20 pengő helyett 10 pengő. Nyelvtanítás havi 5 pengő. Államérvényes bizonyítvány. Rónai Adél nyilv. jogú iskolájában: VI, Teréz körút 44.

Kartársaink figyelmét újból külön föl hívjuk a most meginduló gyorsírási továbbképző tanfolyamunkra, ahol fogvatékos tudásukat kiválóan tökéletesíthetik.

Német tanfolyamra még lehet jelentkezni a tanfolyam vezetőjénél minden hétfőn és csütörtökön este 8 órakor, valamint pénztárunknál.

Kedvezmények. A hirdetett jegyek és utalványok pénztárunknál (9—1-ig, 1/5—8-ig, vasárnap 9—12-ig), pénzbeszédőnkénél és a Népszava-könyvkereskedésben (VII. kerület, Erzsébet körút 35) kaphatók.

Császárfürdő: gőz, iszap, kád 0.90 P.

Lukácsfürdő: iszap, gőz 1.10 P; iszapgöngyölés 1.60 P.

Széchenyi-fürdő: szalón 1.60 P; szalóngőz 1.60 P; kádfürdő 1.— P; népfürdő —.80 P.

Gellért-fürdő: gőz, kád, iszap 1.52 P.

Királyfürdő: félárú gőzfürdőjegyekre (80 fillér) szóló utalvány 0.04 P.

Körúti fürdő: Kádfürdőjegyek 90 fillérről kaphatók 1.20 P helyett.

Margitszigeti belépő: hétköznapra 0.24 P; vasárnapra 0.30 P.

Renner-féle vízgyógyintézet tagjainknak betegpénztári kedvezményt nyújt utalványainkra.

Király-mozgóba, Imperial-mozgóba utalványok kaphatók.

A Corvin- és a Palace-mozgóba olesó jegyek állnak rendelkezésre.

A Teréz körúti Színpadra szombat és vasárnap kivételével 40%-os kedvezménnyel állnak jegyek rendelkezésre.

A Nemzeti Színházba minden keddi és csütörtöki előadásra 40%-os kedvezmény mellett adunk ki jegyeket az előjegyzések sorrendjében. II. emelet első sor közepén 2.20 P (3.50 P helyett), III. emelet első sor közepén 1.40 P (2.20 P helyett).

A Vígyszínházba állandóan kaphatók jegyek bérleti kedvezményes áron.

A Városi Színház minden előadására bérleti kedvezményes áron adunk ki jegyeket.

A Royal-Orfeum első előadásaira utalványok kaphatók.

A Belvárosi Színházba zsöllyejegyek nagy kedvezménnyel kaphatók.

A Bethlen téri Színpadra és a Komédia-Orfeumba kedvezményes jegyekre utalványok kaphatók.

Bánó Ernő fotoműterme (Podmaniczky uca 10) utalványunkra 2 darab igazolványképet és 1 darab levelezőlapot 1.80 pengőért készít, más munkánál 15% kedvezményt nyújt.

A „Juno” gyógykozmetikai intézet (Teréz körút 15), mely orvosi felügyelet alatt áll, tagjainknak 30%-os kedvezményt nyújt.

Fehér Jolán kozmetikai intézete (Vilmos császár út 15/a, félem., nyitva 9—7-ig, telefonszám: 164—93) tagjainknak kedvezményt nyújt.

Kérjük t. kartársainkat, hogy szívességből nemtagoknak ne szerezzenek kedvezményeinkből, hanem azokat ezeken keresztül is igyekezzenek megnyerni a Szövetségnek, hogy megerősödjön küzdőhessünk érdekeinkért.

Fodrász- és manikűrüzem. A Szövetség szék-lházában úri és női fodrászüzem működik.

Kedvezményes árú 6 hónapos kereskedelmi szaktanfolyam tagjaink s hozzátartozóik részére. Tantárgyak: magyar, német gyorsírás, gépírás, kereskedelmi levelezés, gépkönyvelés, gép-számolás. Oktatás naponta, esti tanfolyamok is. Tandíj havi 10 P. Idegen nyelvek havi 5 P. Rónai Adél nyilv. jogú iskolája, VI, Teréz körút 44, I. 9.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kertész Miklós. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI, Andrassy-ut 124.

„Világosság” könyvnyomda Rt. Budapest, VIII, Conti-u. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.